

Розділ 5

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.13

З. Ф. Дільна

ЩОДО ПИТАННЯ ГЕНЕЗИСУ СТАДІЇ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Досліджено питання історико-правових передумов виникнення та становлення стадії виконання судових рішень. Проаналізовано період стародавніх часів, зокрема ще до н. е., а також проведено аналіз та дослідження кодифікованих актів, які були чинними на українських землях під час перебування їх у складі Австро-Угорської монархії, а саме Кримінально-процесуальний кодекс 1873 року та у складі Російської імперії – Статут кримінального судочинства 1864 року. Також розглянуто положення, що регламентували стадію виконання судових рішень у кодифікованих актах XX та XXI ст.

Ключові слова: *генезис стадії виконання судових рішень, Руська правда, Статут кримінального судочинства, Кримінально-процесуальний кодекс 1873 року.*

Постановка проблеми. Якщо проаналізувати історичні джерела щодо функціонування правової системи стародавніх народів, вбачаємо, що інститут виконання судових рішень у кримінальному провадженні має доволі тривалий період розвитку. Проте, звичайно, у різні історичні періоди він набував різної форми, а також мав різні назви. Аналіз історичних нормативно-правових актів та їхніх положень, що регулювали діяльність із виконання судових рішень, дає змогу детальніше дослідити правову природу цієї стадії, з'ясувати процесуальну роль тих чи інших учасників цієї стадії тощо.

Окрім того, в сучасному вітчизняному кримінальному процесуальному праві залишається ще безліч проблем, пов'язаних із стадією виконання судових рішень, і для їх ефективного вирішення необхідно враховувати позитивні здобутки організації та законодавчої регламентації цього інституту, що формувалися впродовж історичного періоду.

Стан дослідження. Питання історико-правових передумов виникнення та становлення стадії виконання судових рішень розглядали у своїх працях В. В. Молдован, А. В. Молдован, М. Г. Стойко, Е. В. Шевченко, П. В. Тепляшин, С. Б. Глушаченко, М. О. Чельцов-Бебутов, К. К. Арушанян, І. Й. Бойко, М. М. Тихомиров, Н. П. Сиза, В. С. Кульчицький, В. В. Землянська та ін.

Метою статті є дослідження історичних передумов виникнення та становлення стадії виконання судових рішень у кримінальному провадженні, зокрема на основі аналізу нормативно-правових актів, які були чинними на українських землях у різні історичні періоди.

Виклад основних положень. Власне, про існування окремих ознак інституту виконання судових рішень можна зазначати, вивчаючи історію стародавніх народів ще у період до н. е. Так, наприклад, у Єгипті всю судову організацію очолював цар, який був верховним носієм вищої судової влади та міг особисто вирішити будь-яку справу та відмінити рішення, і саме до нього могли звертатися із проханням про помилування всі вільні громадяни. В Стародавній Індії правом судити, а також і карати, був наділений лише цар, тому вища судова влада належала йому. В Китаї ж було спеціальне судове відомство в імперії Цинь на чолі з тинвеем і провінційними суддями. Провінційний суддя був одночасно і начальником в'язниці в окрузі, а судове відомство (тобто «відомство покарань») суворо стежило за застосуванням кримінальних законів [1, с. 230].

У спартанському суспільстві здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях вважалось функцією «герусії», тобто ради старійшин, однак фактично воно здійснювалось «ефорами», які могли судити та карати одноосібно, а їхня влада була необмеженою [2]. Схожою на спартанську була і судова влада в Римі. У період утворення держави злочини проти Римської держави розглядалися царем. Існували посади спеціальних виконавців – *liktor* (особа, яка здійснювала смертний вирок над римськими громадянами), *carnifex* (особа, яка здійснювала смертний вирок над іноземцями та рабами), які у своїй діяльності керувалися письмовим документом, наданим їм судом [3]. У римському судочинстві після завершення розгляду справи, але ще до оголошення вироку, особі могла бути призначена відстрочка – в цей час обвинувачений сам міг залишити місто, проте такою дією він визнавав себе винуватим. Після проголошення вироку покарання негайно приводилося у виконання. Від негайного виконання покарання звільнялися тільки вагітні жінки. Приведення вироку до виконання було обов'язком обвинувачів, зокрема їм видавались спеціальні накази на ім'я уповноважених магістратів міста [4, с. 119]. Згадка про виконання

судових рішень містилась також і у Законах Дванадцяти таблиць (лат. *duodecim tabularum*), які були створені у 451–450 до н. е. у Стародавньому Римі. Так, відповідно Таблиці I–III регулювали процесуальне право (I – запрошення на процес, II – види позовів та скарг, III – виконавче право). В Афінах правом помилування, покарання, затримання громадян і негромадян Афін наділялись посадові особи (магістрати), зокрема архонти, а також їх підлеглі – писарі, реєстратори, судові виконавці, функції яких виконували раби або відпущені на волю [5, с. 94].

Згадки про виконання судових рішень містились і в таких кодифікованих актах, як 1) «Вічному едикті» (Постійному едикті), розробленому відомим юристом Сальвієм Юліаном у II ст. (близько 125–128 рр.), в якому, власне, частина третя містила постанови про судові рішення та їх виконання [6]; 2) Салічна правда (приблизно V ст. (486–496 рр.))», яка складалася з 65 глав-титулів, кожний із яких присвячувався певному юридичному питанню. Так, виконання судового рішення було справою обвинувача [7]; 3) «Василики» або «Базиліки» (складені близько 890 р. під керівництвом знаного юриста Симбація), які склалися з 8 томів у 60 книгах, в книзі IX яких і були розміщені окремі питання процесуального права, зокрема судового розгляду, судового рішення та його виконання [8, с. 56]; 4) Кодекс Тайхо (укладений у 701 році), у структурі якого є 6 томів кримінального права. Зокрема розділ XII називався «Кримінальний закон про судові вирoki», проте його текст не зберігся. Тоді, як у ст. 19 розділу I, який мав назву «Кримінальний закон про покарання», міститься згадка про припинення виконання вироку за наявності тяжкохворого родича [9].

Ознаки вітчизняного інституту виконання судових рішень у кримінальному провадженні проглядаються ще з часів Київської Русі. Так, першою пам'яткою письмового права Давньоруської держави стала Руська правда (XI–XIII ст.), згідно з положеннями якої для виконання низки судових рішень з'являються такі судові посадовці, як «тіун», «мечник», «датський вірник», «метельник», «ябедник», «отрок» тощо. Всі вони займалися забезпеченням діяльності суду та виконанням його рішень [10, с. 158]. Протягом другої половини XIV – першої половини XVI ст. суди, які функціонували на українських землях, що були у складі Великого князівства Литовського, керувалися під час розгляду справ великокнязівським законодавством – першим збірником литовського кримінального і кримінально-процесуального права – Судебником Казимира IV 1468 р., а також статутами, збірниками магдебурзького права. Зокрема в Судебнику великого князя Казимира 1468 року містились окремі норми, що стосувались покарання [11, с. 56].

Найбільш докладно у зазначений період питання процесуального права вирішувалися у Першому статуті Великого князівства Литовського 1529 р. Так, статут містив низку статей, які регламентували сам судовий процес, а також підвищував відповідальність за невиконання рішення суду [12, с. 100].

У добу Гетьманщини в Україні окремі елементи стадії виконання судових рішень простежуються у гетьманських універсалах початку XVII ст. Вироки у кримінальних справах називались декретами. Так, Гетьман мав право помилувати засудженого чи звільнити від подальшого відбування покарання [13, с. 27]. Проте здебільшого діяльність щодо фактичного виконання вироку на території Гетьманщини покладалась на суд. У справах, де не допускалася апеляція, судові рішення виконувалося негайно, про що й вказувалося в його змісті. Безпосередньо судові вироки виконував кат, або як його тоді називали «містр», за необхідності судовий орган міг залучати міських слуг чи козаків [14, с. 396]. Іноді допоміжними особами під час виконання вироків були і самі засуджені, один з яких погоджувався виконати кару над іншим [15, с. 563]. У судовій практиці Гетьманщини часто траплялися випадки помилування засудженого до страти в останню мить перед самим її виконанням [16, с. 164]. На початку XVIII ст. розпочався процес дедалі більшого поширення правових норм Російської імперії на українські землі. Так, у збірці «Права, за якими судиться малоросійський народ» 1743 року містилась значна кількість найважливіших норм процесуального права. Зокрема у розділі XXV серед інших норм кримінального процесуального права містилося положення про порядок виконання судових рішень. Здебільшого судові вироки виконувалися за місцем засудження особи. Підставою для їхнього виконання вважалося судовий вирок, що набрав законної сили [16, с. 161].

Певні особливості мало кримінальне процесуальне законодавство, що застосовувалося на західноукраїнських землях. Зокрема у зв'язку із поступовим поширенням на їх територію чинності австрійського права, закономірно цей процес охопив і законодавче забезпечення кримінального судочинства. Так, основні ознаки стадії виконання судових рішень простежуються у Кримінально-процесуальному кодексі 1873 році, який складався із 27 розділів та налічував 474 статті. Цей кодекс був чинним на всій території імперії. Проте юридична чинність кримінально-процесуального кодексу 1873 р. не поширювалася на в'язнів, які відбували покарання у самостійних карних закладах за злочини, вчинені в закладі, бо вони підлягали підсудності лише адміністрації в'язниці. Так, особливості існували щодо виконання такого виду покарання, як смертна кара. Зокрема трибунал, який виніс смертний

вирок, мав одразу ж провести нараду та прийняти ухвалу про те, чи заслуговує засуджений на звернення до імператора стосовно помилування, і якщо так, то в якій частині. Кожне таке клопотання про помилування, обговорене судом, що постановив вирок, потрапляло на розгляд до апеляційного суду, потім до найвищого суду, а пізніше міністр юстиції передавав клопотання на розсуд цісаря. Проте, якщо хоча б одна інстанція мала певні сумніви щодо обґрунтованості клопотання про помилування, то воно не мало подальшого руху. Смертна кара за вироком суду мала бути виконана наступного ранку після ознайомлення засудженого з відмовою у помилуванні. Повідомити засудженому про виконання вироку мала комісія, що складалася з головуючого, двох свідків, прокурора, у такий день, який не був би перед днем неділі або свята, що відзначалось усіма чи лише засудженим у зв'язку з релігійною приналежністю. Також судом гарантувалось засудженому надання священика для сповіді та відпущення гріхів, дозволялося також прощання з близькими родичами. Власне, Кримінально-процесуальний кодекс 1873 р. встановлював виконання саме смертної карі через повішання. Але було визначено низку злочинів, смертна кара щодо яких виконувалася через розстріл. Страту виконували на території в'язниці. На страті могли бути присутні, крім комісії, ще й захисник засудженого, лікар, священик, урядовці суду, прокуратури та поліції.

Також у цьому кодексі відображено такі положення: 1) про право обвинуваченої особи на захист; 2) норма про те, що покарання виконується лише на підставі вироку суду, який набрав законної сили; 3) про можливість заміни судом призначеного особі покарання (наприклад майнові покарання на арешт або навпаки); 4) суд надавав дозвіл на виконання покарання в іншій установі (тоді говорилося про «в'язницю іншого суду»); 5) прокурор повинен був наглядати та впливати на виконання покарання (як зазначалось саме прокуратура як адміністративна влада наглядала за виконанням вироків, а суди відповідно повинні повністю усуватись від такого нагляду); 6) право трибуналів першої інстанції розглядати питання про відстрочку покарання; 7) виокремлюються органи, які слід було обов'язково сповіщати про закінчення кримінального провадження стосовно особи, залежно від учиненого злочину [17]. Цей кодекс проіснував із незначними змінами аж до розпаду Австро-Угорської імперії в жовтні 1918 році.

Свої особливості, що стосувались виконання судових рішень, були й у законодавстві Російської імперії, до складу якої входили землі більшої частини України. Власне, судова реформа 1860–1864 рр. найбільше наблизила кримінальне судочинство в стадії виконання судових рішень до тих ознак, якими воно нині наділено. Так, 20 листопада

1864 р. імператор Олександр II затвердив Статут кримінального судочинства, який закріпив чимало демократичних принципів кримінального процесу, сформував основу багатьох інститутів стадії виконання судових рішень. Зокрема у розділі 6 Статуту кримінального судочинства (надалі Статуту) нарешті не тільки виокремлено виконання судових рішень як окрему стадію у сучасному розумінні, але і надано їй назву – «Про виконання судових вироків». Цей розділ складався з чотирьох глав: «Про набрання вироком законної сили», «Про обов'язки різних влад щодо виконання вироків», «Про порядок виконання вироків», «Про судові витрати» [18]. Так, за Статутом вирок набирає законної сили, якщо: 1) у справі не пред'явлено у встановлений строк в апеляційному порядку ні протесту з боку прокурора, ні апеляцій з боку осіб, які беруть участь у справі; 2) у справі, яка вирішена остаточно, не пред'явлено у встановлений строк у касаційному порядку ні протесту з боку прокурора, ні скарг з боку осіб, які беруть участь у справі; 3) протест або скарги, подані в касаційному порядку, залишені без задоволення (ст.ст. 941–944 Статуту) [18]. Стосовно виконання вироку, який набрав законної сили, Статут передбачав негайне звернення його до виконання. Отже, із аналізу Статуту вбачаємо, що підстави, які були підставою для набрання вироком законної сили на той час, використовуються і нині чинним законодавством. Також Статут містив окремі ознаки реабілітації особи, зокрема під час виконання виправдувальних вироків, після набрання ними законної сили, на прохання виправданого такі вирoki повинні бути опубліковані в сенатських та місцевих губернських відомостях.

У період перебування України в складі Польщі (1918–1939 рр.) діяли надзвичайні суди, які виносили смертний вирок підсудним як найвищу міру покарання, яка була введена 1920 року. Згідно з Інструкцією від 7 червня 1920 р. № 15109/20 Міністерства юстиції (Ministerstwo sprawiedliwosci) смертні вирoki повинні виконуватися не пізніше ніж за 24 години після винесення вироку. Так, вказана Інструкція передбачала можливість подання скарги до апеляційного суду протягом вказаного часу. Апеляцію необхідно подавати до Міністерства юстиції або найвищої влади держави, навіть, незважаючи на те, що вирок виносив місцевий суд. І, отже, у разі, якщо адвокат не встигає це зробити у відведений строк, то підсудного страчували [19].

У період 1917–1920 рр., функціонувало декілька форм української національної державності, а саме: Українська Народна Республіка (далі УНР), держава гетьмана П. Скоропадського, Західноукраїнська Народна Республіка (далі ЗУНР). Оскільки формування власного законодавства – дуже тривалий процес, то Центральна Рада прийняла

закон про правонаступництво від 25 листопада 1917 р., згідно з яким усі російські закони, видані до 27 жовтня 1917 р., залишалися чинними, а Центральна Рада мала право видавати нові закони та скасовувати старі від імені УНР. Саме тому судові та правоохоронні органи Української Народної Республіки 1917–1918 рр. у своїй діяльності переважно керувалися кримінально-процесуальним законодавством Російської імперії зі змінами, внесеними Тимчасовим урядом. Основним нормативно-правовим актом у галузі кримінального судочинства після проголошення Центральної Ради на українських землях залишався російський Статут Кримінального Судочинства 1864 р., також діяли майже всі статті «Уложення про покарання кримінальні та виправні» (1903 року).

Тоді як у період становлення та розвитку радянської моделі влади, розбудова судової системи, і зокрема формування кримінально-процесуального законодавства, відбувалось дещо інакше. З утворенням 1922 року Союзу Радянських Соціалістичних Республік (далі СРСР) відбулася кодифікація законодавства, результатом якої стало затвердження 13 вересня 1922 року першого Кримінально-процесуального кодексу Української Радянської Соціалістичної Республіки, який тоді відобразив найфундаментальніші та необхідні процесуальні дії в межах процедури виконання вироку. Так, власне, розділ шостий містив норми, які безпосередньо стосувалися провадження з виконання судових рішень. Зокрема в ст. 477 КПК УСРР за судами закріплювалися повноваження щодо розгляду питань, які виникають у процесі виконання вироку. Так, вирок приводився до виконання негайно після набрання ним законної сили, тоді як вирок виправдувальний або такий, за яким особа звільнялась від покарання приводився у виконання головуючим негайно після його проголошення (ст. 469). Вирок звертався до виконання судом, який його виніс, шляхом направлення копії цього вироку в місця відбування покарання, міліції та іншим органам, на які покладено обов'язок фактичного виконання вироку. Нагляд за правильним приведенням вироку до виконання покладался на прокуратуру. Передбачалась і відстрочка приведення до виконання вироку. Крім того, в цьому кодексі вперше був визначений перелік питань, які виникають у процесі виконання вироку та підлягають вирішенню судом у судовому засіданні.

1927 року було прийнято новий Кримінально-процесуальний кодекс, який значною мірою відображав положення КПК 1922 року, зокрема щодо стадії виконання судових рішень [20]. Варто зазначити, що не менш важливим для вдосконалення кримінально-процесуального законодавства було прийняття Верховною Радою СРСР 25 грудня 1958 р. «Основ кримінального судочинства Союзу РСР і союзних республік», розділ 6 якого був присвячений питанням, що стосувалися

набуття вироком законної сили та його виконання. Так, згідно з положеннями цього розділу вирішення питань, які виникали на стадії виконання вироку, було віднесено виключно до компетенції суду.

Подальший розвиток стадії виконання судових рішень пов'язаний із прийняттям 1960 року Кримінально-процесуального кодексу України. Саме у цьому нормативно-правовому акті інститут виконання судових рішень набув ознак процесуальної стадії. У КПК УРСР 1960 року питання виконання судових рішень регулювалися розділом п'ятим. Згідно із положеннями цього Кодексу, особливостями стадії виконання судових рішень (яка спершу мала назву «Виконання вироку», а пізніше у зв'язку із змінами «Виконання вироку, ухвали, постанови суду») були: 1) обов'язок суду здійснювати контроль за приведенням вироку до виконання; 2) вводився інститут відстрочки виконання вироку, а також інститут щодо зміни умов тримання засуджених до позбавлення волі; 3) не передбачалася участь прокурора під час вирішення питань, пов'язаних із виконанням вироків [21]. Надалі були внесені численні зміни та доповнення до цього розділу. Прийняття 13 квітня 2012 року нового Кримінального процесуального кодексу України мало важливе значення для реформування стадії виконання судових рішень. І, власне, новели, які передбачені у чинному КПК України, що стосуються цієї стадії, на мою думку, є додатковою гарантією реалізації засади верховенства права, закріпленої у Конституції України, відповідно до якої людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, а права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, яка відповідає перед людиною за свою діяльність (ст. 3).

Висновки. Отже, ознаки інституту виконання судових рішень були сформовані ще у джерелах права Стародавнього Риму. Тоді, як окремі риси стадії виконання судових рішень у кримінальному провадженні простежуються у Кримінально-процесуальному кодексі 1873 року та Статуті кримінального судочинства 1864 року, а також й у інших правових актах, які діяли на українських землях, починаючи із XI ст. і до початку XXI ст.

1. История государства и права зарубежных стран / под ред. проф. Н. А. Крашенинниковой и проф. О. А. Жидкова. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М, 1998. – В 2-х ч. – Ч. 1: учебник для вузов. – 480 с.

2. Мудрак І. Д. Історія держави і права зарубіжних країн: курс лекцій / І. Д. Мудрак. – Ірпінь: Акад. ДПС України, 2002. – Ч. II. – 138 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrknighta.org.ua/ukrknighta-text/671/>

3. Арушанян К. К. Историко-правові передумови виникнення та розвитку інституту виконання судових рішень у кримінальному процесі України / К. К. Арушанян // *Держава і право: зб. науков. праць*. – К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корещького НАН України, 2011. – Вип. 2 (52). – С. 139–146.
4. Омельченко О. А. Всеобщая история государства и права: учебник: в 2 т. – Изд. третье, исправленное. – М.: ТОН-Остожье, 2000. – Т. 1. – 528 с.
5. Бостан Л. М. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. посібник / Л. М. Бостан, С. К. Бостан. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К.: Центр учб. л-ри, 2008. – 729 с.
6. Кожевина Е. В. Римское частное право: учеб. пособие / Е. В. Кожевина. – М.: Проспект, 2013. – 152 с.
7. Салическая лектура / перевод Н. П. Грацианского. – М.: Образц. Тип им. Жданова, 1950 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.hist.msu.ru/ER/Text/salic.htm>
8. Каждан А. П. Василики как исторический источник / А. П. Каждан // *Византийский временник*. – М.: Издательство Академии наук СССР, 1958. – Т. 14. – С. 56–66.
9. Свод законов «Тайхо рицурё». 702–718 гг. Рицу (Уголовный кодекс) / вступ. статья, перевод, коммент. и словарь К. А. Попова. – М.: Наука; ГРВА, 1989. – 112 с.
10. Тихомиров М. Н. Пособие для изучения Русской правды / М. Н. Тихомиров. – М.: Изд-во Московского университета, 1953. – 192 с.
11. Ковальова С. Г. Судебник великого князя Казимира Ягайловича: монография / С. Г. Ковальова. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 112 с.
12. Лазутка С. А. Перший Литовський статут – феодальний кодекс великого князства Литовського / С. А. Лазутка. – Вильнюс, 1974. – 211 с.
13. Сиза Н. П. Суди і кримінальне судочинство України в добу Гетьманщини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Н. П. Сиза. – К., 2002. – 199 с.
14. Левицкий О. Взгляд на ремесло палача в Старой Малороссии / О. Левицкий // *Киевская Старина*. – 1899. – Т. 67. – С. 390–398.
15. Бойко І. Й. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (ІХ–ХХ ст.): навч. посібник / І. Й. Бойко. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 903 с.
16. Слабченко М. Опыты по истории права Малороссии XVII и XVIII вв. / М. Слабченко. – О., 1911. – 578 с.
17. Стебельський П. Австрійський процес карний: коментар / П. Стебельський. – Львів, 1901. – (Правнична бібліотека; Т. 1). Вип. 1. [Б. м.]: [б. в.]. – 196 с.
18. Устав уголовного судопроизводства от 20 ноября 1864 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://constitution.garant.ru/history/act1600-1918/3137/>
19. Центральний державний історичний архів України, м. Львів (ЦДА м. Львова). – Ф. 205. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 1–2; Спр. 42. – Арк. 1-1 зв.
20. Шаргей М. Е. Уголовно-процессуальный кодекс УССР 1927 года: текст и постатейный комментарий / М. Е. Шаргей. – Х., 1928. – 215 с.
21. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>

Дильна З. Ф. К вопросу о генезисе стадии исполнения судебных решений в уголовном производстве

Исследованы вопросы историко-правовых предпосылок возникновения и становления стадии исполнения судебных решений.

Проанализирован период древних времен, в частности еще до н. э., а также проведен анализ и исследование кодифицированных актов, которые действовали на украинских землях во время пребывания в составе Австро-Венгерской монархии, а именно Уголовно-процессуальный кодекс 1873 года, и в составе Российской империи – Устав уголовного судопроизводства 1864 года. Также рассмотрены положения, регламентирующие стадию исполнения судебных решений в кодифицированных актах XX и XXI веков.

Ключевые слова: *генезис стадии исполнения судебных решений, Русская Правда, Устав уголовного судопроизводства, Уголовно-процессуальный кодекс 1873 года.*

Dilna Z. F. On the question of Genesis Stage of judgement execution in criminal proceedings

The article examines the issues of historical and legal prerequisites of appearance and formation of the stage of court decisions execution. If we analyze the historical sources concerning the functioning of the legal system of ancient peoples, we see that the Institute of judgments execution in criminal proceedings has a long period of development. However, in different historical periods, he took different forms and had different names.

The historical analysis of legal acts and their principles that regulated the execution of judicial decisions provides an opportunity to explore the legal nature of this stage more thoroughly, to clarify the procedural role of certain participants of this stage? etc. Besides, in modern domestic criminal procedural law, there are still many problems associated with the stage of judicial decisions execution, and to solve them effectively it is necessary to consider the positive achievements of the organization and legal regulation of this Institute, which were formed during the historic period.

In particular, the article examines the period of ancient times, in particular even B. C., as well as the analysis and the study of codified acts, which acted on the Ukrainian lands during the period of the Austro-Hungarian monarchy and the Russian Empire, and it is concluded that the Institute of judgments execution features were formed in the sources of Ancient Rome law.

Then, as separate features of the stage of judicial decisions execution of in criminal proceedings can be traced in the code of Criminal procedure (1873), and the Charter of criminal judicial proceedings (1864). Also the principles, that regulate the stage of judicial decisions execution in codified legal acts, which acted on the Ukrainian lands since the XI century, and before the beginning of the XXI century were considered.

Key words: *the genesis stage of court decisions execution, Rus'ka Pravda, the Charter of criminal proceedings, the Criminal procedural code (1873).*

Стаття надійшла 18 березня 2016 р.